

NÉPSZAVA

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA:

egy évre..... 48.- kor. | negyed évre..... 12.- kor.
fél évre..... 24.- kor. | egy hónapra..... 4.- kor.
egy hétre..... 1 korona.

EGYES SZÁM ÁRA 16 FILLÉR.

A MAGYARORSZÁGI SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT KÖZPONTI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

SZERKESZTŐSÉG: VIII., CONTI-UTCA 4.
(Telefon: József 3-29 és József 3-30.)

KIADÓHIVATAL: VIII., CONTI-UTCA 4. SZ.
(Telefon: József 3-31 és József 3-32.)

Magyarország népéhez!

Az abszolutizmus, az osztályuralom és a nemzetiségi elnyomás átkos politikája végveszélybe sodorta Magyarországot.

A vakmerő könnyelműséggel és öntelt rövidlátással fölidézett háboru nemzetünk legjavát céltalanul vágóhídra vitte és fölörölte az ország népeinek legértékesebb szellemi és anyagi erőforrásait. Ugyanez a nyegle, szükkeblű és főnhéjazó politika az egész művelt világot a magyarság ellenségévé tette, mert az egész országot és az egész népet felelősségre vonják az osztrák abszolutizmus, a feudalizmus és a bankuralom büneiért. Ugyanakkor, amikor az ellenséges haderők már határainkat szorongatják, egyidejűen szörnyű népitélet van kialakulóban Magyarország jövő sorsa fölött.

E rettenetes helyzetben vezérek és irányító nélkül áll a magyar nemzet az előnyomuló ellenség és a már-már bizalmukat veszített nemzetiségeink kettős frontja között. A nyolc év előtt pénzzel, erőszakkal és korrupcióval összehozott magyar parlament minden szellemi és erkölcsi tekintély nélkül áll ugy idehaza, mint a külföld előtt, a belőle kikerült elvtelen, ígéreteit megszegő, programtalan, most már megbukott kormány pedig a közgyűlölet és közmegvetés tárgya lett. Akkor, amikor egész nemzeti és kulturális sorsunkról fognak dönteni; amikor új erőtől duzzadó nemzeti államok alakulnak ki határainkon, amikor a nemzetek önrendelkező joga alapjaiban fogja fölforgatni a régi alkotmányokat; ugyanakkor nálunk tovább tombol a vak osztályönzés s a nemzetieskedő elfogultság szelleme; ugyanakkor olyan parlament és kormány rendelkezik jövőnk fölött, amely semmiféle nemzeti és szociális érdeket nem képvisel, amely csupán szűk osztály- és csoportérdekeltségek, valamint idegen külpolitikai erők engedelmes játékszere.

Ily körülmények között az alulirott pártok, mint az ország valóban demokratikus erőforrásainak egyedüli politikai szervezetei, súlyos erkölcsi felelősségünk teljes tudatában elhatároztuk, hogy megalakítjuk a

Magyar Nemzeti Tanácsot.

Központi szerve kíván ez lenni minden olyan mozgalomnak és törekvésnek, amely Magyarország megmentésére és korszerű újjászervezésére irányul.

Csakis egy alapjaiban megreformált, gyökereig demokratizált, az európai kultúreléttel közös vérkeringést folytató új Magyarország biztosíthatja egyrészt a magyar állam fönmaradását, másrészt pedig tisztos helyét a művelt nemzetek ama társaságában, amely egyedül hivatott tartós békét nyújtani a megkínzott emberiségnek.

Ezen országmentő céljai elérésére a Magyar Nemzeti Tanács minden párt-, osztály-,

vallás-, nyelvi és faji szempontot félretéve, számít minden dolgozó és az ország érdekeit szíven hordó polgártársunk lelkes közreműködésére, mert csak a milliók testvéri szolidaritása lehet egy jobb és tisztább jövő forrása. Csakis a város és a falu testvéri szövetségéből születhetik meg az új Magyarország.

De a tiszta szándéku és jótakaró embereknek ez a szövetsége csak akkor lehet hatékony és eredményes, ha pontosan meghatározzuk azokat az alapelveket, amelyek a magyar népet a mai végveszedelemtől kivethetik. E célból a Magyar Nemzeti Tanács a következő pontokban foglalja össze ama legsürgősebb föladatokat, amelyek nélkül el se tudja képzelni az ország megmentését és a jobb jövő előkészítését:

I. A mai korrupt parlament- és kormányrendszer, amelyben az ország nem képviselődik, de ellenségét látja —, haladéktalanul eltávolítandó.

II. Késedelem nélkül biztosítandó Magyarország teljes függetlensége, ugy külpolitikai, mint gazdasági és katonai vonatkozásban. A magyarországi seregek a külföldről visszahívandók, a külföldiek hazájukba visszarendelendők.

III. Az immár teljesen reménytelen háborunak azonnal véget kell vetni és a megkötendő békénél vagy fegyverszünetnél egyedül Magyarország érdekeit szabad figyelembe venni, a német szövetség fölbontásával.

IV. A képviselőházat azonnal föl kell oszlatni és az új választásokat ki kell írni. Haladéktalanul törvénybe iktatandó a teljesen általános, egyenlő, titkos, a nőkre is kiterjedő választójog rendszere, amely a vármegyei és községi életben is tüstént keresztülvendő.

V. A népek önrendelkező jogát késedelem nélkül biztosítani kell országunk nemmagyar ajku népei számára a wilsoni elvek értelmében, attól a reménytől áthatva, hogy Magyarország területi integritását ezek az elvek nemesak nem veszélyeztetik, de biztosabb alapokra helyezik. A nemzetiségek kulturális és helyhatósági önkormányzata a lehető legmesszebbmenőleg kiépítendő, hisz a különböző kulturák békés versenye csak javára lehet az ország minden népe anyagi, szellemi és erkölcsi fejlődésének. Ezen az új Magyarországon értelmét vesztené a nemzet és a nemzetiségek közötti régi megmérgezett különbség. Az ország az egyenrangú népek testvéri szövetségévé alakulna át, mert közös gazdasági és földrajzi összetartozás, nem pedig nemzeti féltékenykedés az, ami miatt föntartani kívánjuk az ország területi integritását. Ezen összetartozás józan fölismerésétől, nem pedig a kényszer erejétől várjuk azt, hogy az ország összes népei a régi sorsközösségben megmaradjanak.

VI. Biztosítani kell az egyesülési és gyülekezési szabadságot. A cenzurát, amely immár nem véd semmiféle hadiérdeket, hanem csak önző párt- és osztálytörekvések leplezésére alkalmas, el kell törölni és intézményesen kell biztosítani a sajtó- és gondolatterjesztés szabadságát.

VII. Általános amnesztia adandó minden politikai bűntett miatt elítéltnak, ugy polgárnak, mint katonának, a folyamatban levő politikai perek pedig beszüntetendők, ugy a polgári, mint a katonai bíróságoknál.

VIII. Megfelelő kül- és belpolitikai rendszabályokkal gondoskodni kell arról, hogy a fenyegető inség elháríttassék.

IX. Nagyszabásu, a népet földhöz juttató birtok- és szociálpolitikai reformokkal a dolgozó népnek, különösen pedig hazatérő katonáinknak életsorsát hatékonyan javítani kell. A túltengő tökefölhalmozás megakadályozandó és a közcélokra messzemenően igénybeveendő.

X. El kell ismerni az újonnan létrejött ukrán, lengyel, cseh, délszláv és osztrák-német nemzeti államokat s meg kell őket győznünk arról, hogy a független és demokratikus Magyarország nemesak nem ellenzi jogos életigényeik kielégítését, de kész velük minél bensőbb gazdasági és politikai szövetségre lépni, attól a meggyőződéstől vezetve, hogy ezek az államok is respektálni fogják a mi nem kevésbé jogos érdekeinket.

XI. Alkalmas képviselők kiküldésével gondoskodni kell arról, hogy a művelt külföld előtt kellő megvilágításba helyeztessenek a magyar demokrácia igazi céljai és kidomboríttassék az a teljes érdekszolidaritás, amely a magyar népet a nemmagyar testvérnépekhez fűzi.

XII. Az általános békekongresszusra Magyarország képviselőiben oly férfiak küldendők ki, akik föntartás nélküli barátai a leszerelésnek, a kötelező békebírósnak és a nemzetek ligájának. A brest-litovski és a bukaresti békeszerződések megsemmisítendők. A háboru és béke kérdéséről a népképviselőlet döntsön.

Ezen égetően sürgős föladatok megoldásán kíván dolgozni a Magyar Nemzeti Tanács s eme munkájában csatlakozásra hív föl mindenkit, aki becsületesen és utógondolat nélkül akarja az azonnali magyar békét, a demokráciát, a nemzetiségek egyenjogusítását, a nemzetek szövetségét, a föld fölszabadítását és a dolgozó nép erőit fokozó modern szociálpolitikát. Körök, egyesületek és szervezetek is jelentsek be kiküldötteiket.

Reméljük, hogy az ország más anyanyelvű népei is, hivatott megbízottjaik útján, ezen a közös alapon velünk együtt fognak dolgozni az Új Magyarország kivívásáért.

Arról is meg vagyunk győződve, hogy ezt a Magyarországot megmentő és népét felszabadító programunkat a magyar katonaság is egész erejével támogatni fogja.

Végül fölhívjuk az összes külföldi népeket és kormányokat, hogy minden Magyarországot érintő ügyben a mai kormányhatalom helyett, amely immár teljesen elveszített minden összefüggést a dolgozó magyarsággal, a Magyar Nemzeti Tanáccsal keressenek közvetlen kapcsolatot, mint amely egyedül hivatott ama magyar nemzet nevében be-

**A Függetlenségi
és 48-as Károlyi Párt.**

szélni és cselekedni, amelynek vére és munkája tartja fenn Magyarországot.

*

Csatlakozó bejelentéseket elfogad:
a Károlyi Mihály elnöklete alatt álló Függetlenségi és 48-as Párt irodája (IV. ker., Gizella-tér 2);

a Magyarországi Szociáldemokrata Párt titkársága (VIII. ker., Conti-utca 4);

az Országos Polgári Radikális Párt irodája (VI. ker., Andrassy-ut 48).

**A Magyarországi
Szociáldemokrata Párt.**

Annak jeléül, hogy fönti követeléseinket az ország egész népe helyesli és támogatja,

**e hó 27-én, vasárnap délután
3 óraker az országház előtti
téren
gyűlést tartunk.**

Jelenjen meg ott mindenki, aki akarja a szabad, független, népeinek jogot és kenyeret adó Uj Magyarországot.

**Az Országos
Polgári Radikális Párt.**

A Magyar Nemzeti Tanács.

A szerbek és a franciák a Duna felé közelednek. Az országban minden erjed és forrong. Semmi sem állandó, semmi sem bizonyos. Minden, aminek eddig tekintélye volt, ma kritika tárgya. A hagyományok merevsége fölengedett. A hatóságok tehetetlensége a nemgondolkozók előtt is nyilvánvalóvá lett. Most már azok is, akik négy év előtt „Vesszen Szerbia” kiáltásokkal járták be a fővárost, bünbánóan és tisztán látják, hogy a háborút a magyar osztályuralom, az osztrák-magyar dualizmus, a katonai abszolutizmus és a német szövetség zuditotta ránk. Kormány nincsen. Wekerle, a hitvány, lemondásban áll. Tisza, a véreb, diszkreditáltan, a háború megindításának és elvesztésének kettős bűne és vádjá alatt roskadozón.

Minden forr az országban, a lelkek erjednek. A szociális nyomoruság egyre lázongóbb szociális elégtelenséggé formálódik. A nemzeti megalázottság egyre nagyobb hévvel nemzeti önállósággá változik. A munkás-ság most már egyetlen pillanatig sem akar várni és követeli a maga politikai jogainak elismerését. Az eddig elnyomott nemzetiségek mind nemzetekké formálódnak és követelik a maguk önkormányzatát.

De a király még mindig nem vesz tudomást a dolgozó tömegek követeléseiről és még mindig nem veszi számba az elnyomott nemzetek önrendelkezésének jogát. Még mindig a Tisza-parlament a kormányhatalom székhelye és a király még mindig a Tisza-parlament mindenfajta elavult pártvezéréivel és politikusaival kísérletezik.

Közben pedig egyre sűrűbb és egyre nagyobbra növekvő tüntetések nyugtalanítják Budapest utcáit. Egyre több összeütközés támad a rendőrséggel. Egyre nagyobb számú katonaságot kell a hatalomnak a „rend” fönntartására igénybe vennie ugyanakkor, amikor egyre több katona és katonatiszt vesz részt a legkülönfélébb utcai és politikai demonstrációkban. A sajtó kiverkedte a maga számára a cenzurátólmentesség jogát, de ugyanakkor a hatalom kitiltja a szabadá lett sajtót a frontokról és a külföldről.

Közben azonban a király Gödöllőn még mindig Andrassy németbarát és diplomata-zálgató politikájára figyel, amely angol konzervatívok és francia royalisták titkos támogatásában bizakodik, amely angol klubok és francia szalonok hátsó lépcsőin keresztül akarja kiravaszkodni a fegyverszünetet. Közben a király még mindig Windischgrätz-vel és Sztterényivel kísérletezik és Andrassyt, Windischgrätzet és Sztterényit próbálja elfogadtatni az ántánt-államokkal magyar népies külpolitikai kormány gyanánt.

Nem tudjuk, vajjon Gödöllőre nem hallatsz-e el az olasz ágyuk zengése, de ide Budapestre rettentő erővel dübörög az az új gyilkos offenzíva, amely most már harmadnapja tombol. Megint ömlik a vér és megint hiába. Még inkább hiába, mint négy esztendőn keresztül, hiszen most már még csak hazudni sem merik, hogy megnyerhetjük, hogy nem

vesztettük el a háborút. Miért kell még mindig ömlenie a vérnek? Ki felelős az ezrek és ezrek, a mindig új ezrek legyilkolásáért? Ki meri vállalni azt a borzalmas felelősséget, hogy most semmiért, hiúságokért, hazugságokért, dikciókért és álszégyenekért új meg új ezredek rohanjanak a pusztulásba, új meg új hadosztályok örlődjenek meg az olasz ágyuk és gépfegyverek tüzeiben?

Békét kellene kötni, mert az ország népe nem akarja a háborút, utálja a vérontást és halálos gyűlölettel nem a vele ellenséges hadseregekre, hanem a háború gonosz fölidézőire tekint. Végét kell vetni a háborúnak, mert nem bírjuk tovább, mert nem akarjuk tovább és mert nincs miért vagy kiért akarnunk. *És végét lehetne vetni bármely percben, amely pillanatban igazán akarjuk, amely pillanatban a tényleges helyzet, a valóságos haretéri szituáció és ez ország nemzetekének igazi vágyai irányítják politikánkat.*

De még sincsen vége a háborúnak, még sincsen fegyverszünet, még mindig folyik a vérontás az olasz fronton és ömlik a vér Szerbiában és Montenegróban és fenyeget az új hadüzenet Románia felől és fenyeget az invázió Magyarország délvidékén és még sincsen senki, aki végét vetné a háború pokláinak. És a helyzet egyre inkább súlyosodik, az olasz offenzíva szakadatlanul folyik, ugyanakkor pedig minden nemzete Ausztriának és Magyarországnak kiadta a jelszót, hogy jöjjenek haza a véreik, ne maradjanak idegenben a csapataik. A csehek nemzeti tanácsa azt kívánja, hogy Csehországot hagyják el az idegen csapatok, de térjenek oda vissza mindenünnen a cseh katonák. A délszlávok nemzeti tanácsa már föl is esketi a horvát katonaságot a délszláv államra és megtiltja, hogy idegen érdekekért valaha is vérezzenek. Az osztrák-németek nemzeti tanácsa már a maga kezébe veszi új állama közigazgatását, nem ismer el többé semmi közös fórumot, önállóan válaszol Wilsonnak és egyezkedő tárgyalásokat kezd a csehekkel és délszlávokkal.

De Magyarországon nincsen senki és nincsen semmi, aki a békét megteremthetné. A Tisza-parlament ma is csak üzletet köt. Az ország nemmagyar nemzetek már-már végleg elveszítették bizalmukat. A király Gödöllőn az osztályparlament politikusaival tárgyal és Windischgrätz meg Hunyadi gróf kaszinói bölcsességére figyel. Andrassy mint eleven anakronizmus jár-kei Budapest, Bécs és Gödöllő között, mint „közös” külügyminisztere annak az osztrák-magyar monarchiának, amely nincs többé. Nincs senki, semmi, aki elhozhatná a megváltást, aki elhozhatná a fegyverszünetet és a békét.

Nincsen kormány, nincsen népparlament és nincsen olyan tényező, aki igazán, őszintén és rögtönösen akarná a békét és a néppel egyetértően el akarná hozni a megváltást. *Ezért kell, hogy az ország népe maga vegye kezébe a hatalmat.* Ezért kellett megalakulnia a Magyar Nemzeti Tanácsnak, amely párt, osztály, vallás, nyelv és faji különbség nélkül akarja egyesíteni az ország valóban

demokratikus erőforrásainak minden politikai szervezetét. Meg kellett alakulnia a nemzeti tanácsnak, mert olyan a helyzet, hogy *pótolnia kell a népkormány és a népparlament hiányát.* Meg kellett alakulnia a nemzeti tanácsnak, hogy elvégezzen három sürgős föladatot: fölszólítsa a magyar katonaságot a nemzeti tanácshoz való csatlakozásra, fölszólítsa az ország valamennyi nemzetét a vele egyezkedésre és fölszólítsa a külföld népeit és kormányát, hogy a mai kormányhatalom helyett csak a Magyar Nemzeti Tanáccsal álljanak szóba, mert csak a nemzeti tanácsnak van egyedül joga a magyar nemzet nevében beszélni és egyezkedni.

Nincsen népkormány, él még a Tisza-parlament és a király nem hajlandó a hatalmat azok kezébe adni, akik a nép uralmát, a nemzetek békéjét és a frontok békéjét meg tudnák teremteni. A népnek tehát bátor kezdeményezéssel magának kell a saját hatalmát uralomba ültetnie. *Ezt jelenti és ezért forradalmi jelentőségű lépés a Magyar Nemzeti Tanács megalakulása.*

Nincs cenzura!

A Budapesti Napilapok Szindikátusa pénteken tartott ülésén foglalkozott a cenzura kérdésével és elhatározta, hogy a kötelékébe tartozó lapok kiadói a mai naptól kezdve semmiféle hírlapi közleményt a cenzurának nem mutatnak be.

A budapesti sajtó munkásai széttörték a cenzura bilincseit és csütörtökön reggel már cenzurátlanul jelenhettek meg a lapok. Így kellett a sajtó munkásainak határozniok és eszerint kellett minden tisztességes lapkiadónak eljárnia, mert ebben a súlyos időben csak teljes sajtószabadsággal lehet a közérdeket szolgálni, az országot és népet a véromlástól megmenteni. Az alig megszületett délszláv nemzeti tapács sietett eltörölni a cenzurát; az osztrák-német nemzeti tanács — mint Bécsből jelentik — már a napokban el fogja rendelni a cenzura megszüntetését; csak Magyarországon — a legféltelenebb, legvadabb sajtócenzura hazájában — volt Wekerle-kormány és csak itt tartották szükségesnek a sajtó bilincseit még szorosabban fűzni, a gondolat szabadságát még gyalázatosabban elnyomni. Erre a Wekerle-féle gázságra nem lehetett mással felelni, mint a cenzura fölrugásával. És — véres, siralommal, gyásszal teljes ötvenegy hónap után — végre szabad lett a sajtó.

Tegnap az újságírók bátor állásfoglalása függetlenítette a lapokat a cenzura átkától és ma az újságírók is csatlakoztak a határozathoz és ezzel teljessé tették a sajtó szabadságát. Rendkívüli időkben rendkívüli eszközöket kell alkalmazni. A cenzura elnyomott minden olyan cikket, amely a néphangulat hű kifejezője volt, eszköz volt a kormány kezében az ország közvéleményének meghamisítására.

Most azonban nem olyan idöket élünk, hogy az ilyen eszközök hatékonyak lehessenek.